

Posudek školitele na diplomovou práci:

Jitka Kosňovská

Analýza rostlinných makrozbytků z klenebního zásypu Vladislavského sálu Pražského hradu

Předložená diplomová práce Jitky Kosňovské je v řadě ohledů novátorská. Zpracovává totiž poprvé v naší republice a podle mých znalostí i ve střední Evropě zvláštní a trochu i kuriózní typ archeobotanického materiálu a to obsah klenebních zásypů historického sálu našeho královského sídla. Jde o souběh výzkumu uzlového místa české historie s dosud zatím nikdy archeobotanicky neřešeným typem uložení, která, jak ukazují výsledky, obsahuje nejen ojedinělé archeobotanické nálezy, ale i řadu artefaktů, jako jsou fragmenty knih, listin nebo hracích karet, bezpečně dokládajících datování klenebních zásypů do rudolfínské doby. Jitka nejprve musela řešit charakter zdejšího klenebního zásypu jako takového: stanovuje jeho složení a podle mého soudu také věrohodně dokazuje, že nejde o náhodný odpad, ale systematicky schraňovaný lehký organický materiál, používaný k izolačním účelům podobně jako v moderním stavebnictví.

Z hlediska rostlinných makrozbytků je třeba ocenit použití dvou metod separace rostlinného materiálu z uložení: jemná frakce byla zachycena flotací a hrubá frakce zase vyseparována suchým prosíváním. Jak se ukázalo, jemná frakce zachytila běžnou synantropní vegetaci, která se vlastně ničím nevymyká běžnému středověkému nebo raně novověkému souboru. Flotační materiál byl podroben běžnému šetření, přičemž vyhodnocována byla frekvence výskytu ve vzorcích. Separátně byl vyhodnocován i materiál ze suchého prosívání, přičemž nakonec byly obě metody propojeny a soubor byl vyhodnocen jako celek.

Vegetačně ekologické hodnocení souboru má v tomto případě pouze formální roli. Minimálně podporuje tezi, že do klenebních zásypů se dostával materiál nejrůznějšího původu z nejrůznějších biotopů, především ale konzumní odpad z hostin a trhů s luxusním zbožím, které jsou zde pro rudolfínské období doloženy. Vegetačně ekologické vyhodnocení není v práci tou nejdůležitější záležitostí. Nikdo nemůže od tohoto materiálu smíšeného charakteru očekávat ekologickou rekonstrukci, byť to moderní databázový program ArboDat, který autorka použila, formálně umožňuje. Řekněme, že moderní archeobotanický standard takové vyhodnocení vyžaduje, v prostředí klenebních zásypů však jeho význam autorka nepřeceňuje.

Za zcela zásadní a nejpřínosnější autorčin vklad považuju identifikaci vzácných a ve střední Evropě dosud ojedinělých plodin typu karobu, kávovníku nebo oliv či pistácie. Identifikace podzemnice olejné v souboru je dokonce evropským primátem. Ačkoliv je autorka zaměřením botanička, prokázala schopnost archeologicko-historického vyhodnocování tím, že ve sloučené kapitole interpretace a diskuse věnuje každému ze vzácných taxonů historický medailonek, ve kterém hodnotí daný nález v evropských, někdy i v globálních souvislostech. Takový postup byl pro autorku pracný, ale výsledek prokazuje rozhled a znalost (i přes určitou nevyváženost u jednotlivých taxonů) literatury.

Z formálního hlediska nalezneme v práci drobné věcné chyby. Některé pasáže byly psány trochu ve spěchu, jiným pasážím by prospěla pečlivější argumentace. Například by mělo být jasně řečeno, že soubor, který je v práci předložen, tvoří jen část materiálu ze sond I a II a že další materiál z Vladislavského sálu (včetně archeozoologie a xylogomie) bude v příštích letech ještě zpracováván

(nálezů je enormní množství). Čistě z botanického hlediska autorka prokázala schopnost vědecké práce, především v oblasti determinační karpologie, z hlediska archeologického zase schopnost vnímat nálezový kontext a hodnotit jej v historických souvislostech.

Z tohoto hlediska si práce cením a navrhuji ji klasifikovat stupněm **výborně**.

12. 5. 2011

Jaromír Beneš

